

W najnowszym numerze Pisma Samorządu Terytorialnego WSPÓLNOTA, m.in.:

Droga starość – samorządy chcą policzyć seniorów. Gminy nie są przygotowane na starzenie się społeczeństwa, a w systemie opieki nad seniorami jest wiele luk – zaalarmowała NIK. Unia Miasteczek Polskich postuluje stworzenie Systemu Informacji Senioralnej, który miałby dostarczać państwu i samorządom wiedzy o liczbie osób starszych wymagających wsparcia, formach udzielanej im pomocy oraz związanych z tym kosztach.

Rzeka znika, studnie wysychają – szukamy sposobów na zatrzymanie wody. Miazga wyschła na kilku kilometrach, jeden ze stawów w Marysinku może już nigdy nie odzyskać dawnej funkcji, a poziom wód gruntowych systematycznie się obniża. Dariusz Kubus, wójt gminy Andrespol, w dużym wywiadzie mówi o bezprecedensowej suszy i działaniach ratunkowych samorządu.

Mniejszy tort, większy apetyt. Unia Miasteczek Polskich negatywnie oceniła projekt zmian w Rządowym Funduszu Rozwoju Dróg. Po przekształceniu go w Fundusz Dróg Samorządowych pieniędzy będzie mniej.

SKO są coraz mniej wydolne. Rosnąca liczba spraw, wielomiesięczne opóźnienia, odpływ doświadczonych prawników i wynagrodzenia niekonkurencyjne wobec innych instytucji publicznych – to, zdaniem Federacji Regionalnych Związków Gmin i Powiatów RP, najpoważniejsze problemy Samorządowych Kolegiów Odwoławczych.

Nowa klasyfikacja budżetowa to dopiero początek zmian. Przygotowanie budżetów samorządowych na 2027 rok będzie wymagało nie tylko zastosowania nowych paragrafów klasyfikacji budżetowej, lecz także zmiany uchwał, zarządzeń, materiałów planistycznych i zasad ewidencji. O najważniejszych wyzwaniach związanych z reformą gospodarki finansowej JST mówi Anna Zawadzka, skarbnik Wołowa.

Cudzoziemcy w gminach – dane GUS kontra lokalna rzeczywistość. W blisko 20 polskich gminach cudzoziemcy stanowią ponad 20 proc. osób przebywających na ich terenie – wynika z eksperymentalnego badania GUS opublikowanego na początku lipca. Jak obecność tak licznej grupy cudzoziemców wpływa na funkcjonowanie JST?

Demokracja na dwa razy. Dwukadencyjność wójtów, burmistrzów i prezydentów miast od początku była rozwiązaniem, które bardziej przypominało polityczny eksperyment niż przemyślaną reformę ustroju państwa – pisze Rafał Rudka ze Związku Powiatów Polskich, redaktor naczelny Dziennika Warto Wiedzieć.

Program ochrony ludności: czas na inwestycje. Lata 2027–2031 mogą okazać się kluczowe dla wzmocnienia systemu ochrony ludności i obrony cywilnej. Jednak największym wyzwaniem będzie zdolność JST do przygotowania wieloletnich inwestycji i racjonalnego wyboru zakupów – pisze Rafał Cetnarowski, ekspert w dziedzinie bezpieczeństwa publicznego, zarządzania kryzysowego i obrony cywilnej, audytor, ekspert i trener Safety Project.

Przeciętny powiat widzi 15 proc. zagrożeń. Plany zarządzania kryzysowego są jednym z fundamentów systemu ochrony ludności w Polsce. Analiza 187 takich planów pokazuje jednak, że sposób identyfikowania i oceniania ryzyk nie zawsze nadąża za zmieniającą się rzeczywistością.

Spółki komunalne w systemie ochrony ludności – rozliczanie kosztów. Spółki komunalne mogą stać się jednym z filarów systemu ochrony ludności, jednak powierzenie im nowych zadań wymaga precyzyjnego określenia obowiązków, zasad finansowania i sposobu rozliczania środków. Jak uniknąć problemów?

Jak i dlaczego pracownicy urzędu korzystają z AI bez wiedzy kierownictwa? Największym wyzwaniem związanym ze sztuczną inteligencją nie są kosztowne systemy wdrażane przez urząd. Są nim dziesiątki pojedynczych decyzji pracowników, którzy każdego dnia wykorzystują ogólnodostępne narzędzia AI, często bez wiedzy przełożonych. Jakiego ryzyka się z tym wiąże?

Zawyżone wynagrodzenia, słaby nadzór właścicielski. Liczne nieprawidłowości w funkcjonowaniu spółek komunalnych w Krakowie, Nowym Sączu i Bochni wykryła Najwyższa Izba Kontroli. Izba skierowała dwa zawiadomienia do prokuratury.

Adoptowany ma prawo poznać biologiczną matkę. Pełnoletnia osoba adoptowana może żądać odpisu aktu urodzenia swojej biologicznej matki, gdyż jej interes prawny wynika z konstytucyjnego prawa do prywatności i poznania własnej tożsamości – uznał Naczelny Sąd Administracyjny.

Zgłoszenie i sprzeciw w procedurze ochrony zieleni zabytkowej. Nowelizacja przepisów o ochronie zabytków i ochronie przyrody zmienia zasady usuwania drzew i krzewów z nieruchomości wpisanych do rejestru zabytków. Nowe regulacje wywołują jednak wątpliwości dotyczące instytucji sprzeciwu, milczącego załatwienia sprawy i wykonalności wydawanych decyzji. Problem analizuje Krzysztof Gruszecki, radca prawny.

Postępowanie nie tylko dla skarżącego. Spór o to, kto może uczestniczyć w postępowaniu przed sądem administracyjnym dotyczącym uchwały lokalizacyjnej, podzielił orzecznictwo. NSA rozstrzygnął, że do sprawy mogą przystąpić nie tylko skarżący i organ, lecz także osoby, których interesu prawnego dotyczy wynik postępowania, oraz organizacje społeczne spełniające ustawowe warunki.

Brak obowiązku bezterminowej publikacji. Wykazy podmiotów korzystających z ulg podatkowych lub pomocy publicznej nie muszą pozostawać w BIP bez ograniczeń czasowych. Ustawa nie wskazuje jednak, po jakim czasie je usunąć. RIO tłumaczy, jak w praktyce interpretować nieprecyzyjne przepisy.

„Niebieskie Karty” prostsze i cyfrowe. Projekt nowelizacji ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej przewiduje uproszczenie procedury „Niebieskiej Karty”, zmianę podziału obowiązków między zespołami interdyscyplinarnymi i grupami diagnostyczno-pomocowymi oraz utworzenie ogólnopolskiego systemu eNK@.

Pieniądze dla sąsiadów elektrowni wiatrowych. Mieszkańcy żyjący w sąsiedztwie elektrowni wiatrowych mają otrzymywać świadczenia finansowane przez inwestorów.

Wprowadzenie limitu tonażu wymaga analizy drogi. Zmiana organizacji ruchu ograniczająca dopuszczalny tonaż pojazdów nie może opierać się na ogólnych przesłankach ani przewidywać nieuzasadnionych wyjątków – wynika z wyroku Naczelnego Sądu Administracyjnego.

Kanalizacja obowiązkowo z przyłączeniem nieruchomości. Plan miejscowy nie może zwalniać właścicieli nieruchomości z obowiązku przyłączenia do istniejącej sieci kanalizacyjnej poza ustawowo

określonym wyjątkiem – przypomniał wojewoda lubuski w rozstrzygnięciu nadzorczym.

Bon senioralny będzie realizowany przez gminy. Program Bonu Senioralnego na lata 2026–2028 rozszerzy dostęp seniorów do usług wsparcia w miejscu zamieszkania. Jego realizacja przypadnie gminom, a finansowanie ma w całości pochodzić z budżetu państwa.

Rządzić czy (i) konsultować. Mieszkańcy i pracownicy samorządowi najwyżej oceniają włodarza, który konsultuje kierunki rozwoju i liczy się ze zdaniem innych. Urzędnicy dostrzegają jednak również znaczenie własnej wizji lidera i sprawnego wykorzystywania zasobów urzędu – pisze Urszula Adamczyk, analizując raport Narodowego Instytutu Samorządu Terytorialnego.

Mieszkania mogą napędzić rozwój miast. Dostępność mieszkań coraz wyraźniej decyduje o atrakcyjności i możliwościach rozwoju miast. Dlatego kluczowe staje się powiązanie polityki mieszkaniowej z planowaniem przestrzennym, infrastrukturą oraz długofalowymi celami rozwoju lokalnego – pisze Mateusz Górski.

Kto zdecyduje o najmie na doby? Obowiązkowy rejestr, numery identyfikacyjne ofert i wysokie kary mają uporządkować rynek najmu krótkoterminowego. Rządowy projekt wywołał jednak spór, ponieważ nie daje gminom prawa do tworzenia stref zakazu, a mieszkańcom – możliwości blokowania najmu w budynkach. Jak problem zostanie rozwiązany?

Po szkole. Głównym założeniem nowej siedziby Ogniska Pracy Pozaszkolnej w Mikołowie jest przenikanie wnętrza z zewnątrz – sal zajęciowych z tarasami, a samego budynku z miastem. Pokazujemy piękne rozwiązania architektoniczne.

Zamawiając prenumeratę „Wspólnoty” otrzymują Państwo:

- kompleksowy przegląd najważniejszych zagadnień w jednym miejscu,
- bezpłatny stały dodatek KURIER PRAWNY,
- dostęp do ekskluzywnych rankingów,
- bezpłatny dostęp do wydań archiwalnych,
- bezpłatne porady prawne.

Inspirujemy, omawiamy i analizujemy prawo, finanse, gospodarkę JST.

Zachęcamy do dołączenia do naszej wspólnoty. W sposób profesjonalny i innowacyjny wspieramy rozwój naszych lokalnych ojczyzn.

Prenumeratę można zamówić:

- za pomocą formularza wysłanego na adres: *MUNICIPIUM SA, ul. Marynarska 19A, 02-674 Warszawa*
- e-mailowo: handlowy@municipium.com.pl
- online w księgarni: www.wspolnota.org.pl/ksiegarnia